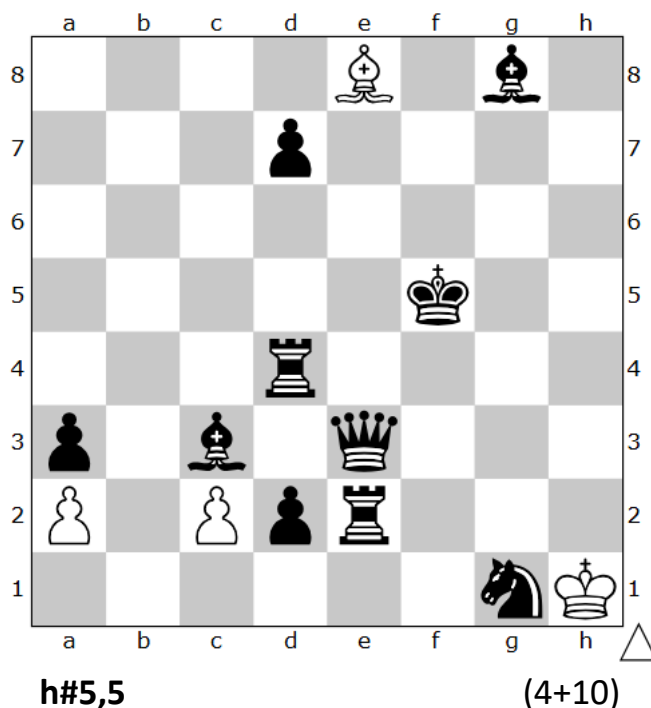

Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού

Παίζουν πρώτα τα λευκά. Συνεργάζονται με τα μαύρα έτσι ώστε η 6^η κίνηση του λευκού να κάνει ματ.

[βαθμός δυσκολίας 5/5]

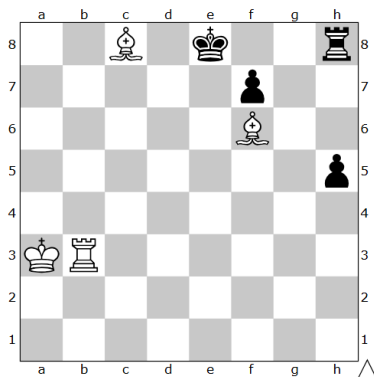
Υπενθυμίζουμε ότι στα **βοηθητικά** προβλήματα (**helpmates**) λευκά και μαύρα συνεργάζονται ώστε να «κατασκευάσουν» μία εικόνα ματ (ματ θα γίνουν τα μαύρα). Φυσικά παίζονται νόμιμες κινήσεις.

Γενικά στα hm την πρώτη κίνηση κάνει ο μαύρος, στο διάγραμμά μας όμως είναι σειρά του λευκού να παίξει. Αυτό υποδηλώνεται από το «h#5,5» που σημαίνει ότι τα λευκά θα παίξουν 6 κινήσεις -με την τελευταία θα κάνουν ματ- και τα μαύρα 5.

[η παρένθεση (4+10) κάτω από το διάγραμμα δείχνει απλά τον αριθμό των κομματιών: 4 λευκά και 10 μαύρα]

ΛΥΣΗ του προηγούμενου προβλήματος (NL No25)

Παίζουν τα **λευκά** και **κάνουν ματ σε 2 κινήσεις (#2)**
α) Από τη θέση του διαγράμματος β) Χωρίς το μαύρο πiónι h5

Θα αναζητήσουμε το «περιεχόμενο» του προβλήματος στη σχέση των δύο «δίδυμων» θέσεων α) και β). Προσέξτε:

α) Στη θέση του διαγράμματος δεν τα καταφέρνουμε με τη «δοκιμή» 1. ♖b8? (απειλεί ματ με αποκάλυψη παίζοντας τον ♔c8 π.χ. στο h3) καθώς τα μαύρα αμύνονται με το ροκέ (1...0-0!). Όπως εξηγήσαμε θεωρείται ότι στην αρχική θέση υπάρχει το δικαίωμα του ροκέ, εφόσον δεν αποδεικνύεται το αντίθετο. Τη λύση δίνει το 1. ♕f5! Απειλεί 2. ♖b8# και αν 1...0-0 τότε 2. ♖g3 ματ.

β) Στη θέση **χωρίς το μαύρο ♗h5** δεν τα καταφέρνουμε με τη «δοκιμή» 1. ♕f5? (απειλεί ματ με 2. ♖b8) καθώς τα μαύρα καρφώνουν τον αντίπαλο Πύργο με 1...♖h3! Τη λύση δίνει το 1. ♖b8! (απειλεί ματ με αποκάλυψη παίζοντας τον ♔c8 και αν 1...♖h3+ τότε 2. ♕xh3#). Καλά, αλλά τα μαύρα δεν αμύνονται με το ροκέ; Όχι! Στη θέση αυτή, χωρίς το ♗h5, τα μαύρα δεν έχουν δικαίωμα να κάνουν ροκέ: Στην τελευταία τους κίνηση, προφανώς κούνησαν το Βασιλιά ή τον Πύργο τους...

Θα παρατηρήσατε βέβαια ότι η «δοκιμή» του προβλήματος α) ήταν η λύση του προβλήματος β) και το αντίστροφο!

Κέφια από τον μεγάλο **Norman A. MACLEOD** (The Problemist, 1973).

2^ο Πρωτάθλημα Αχαΐας (και όχι μόνο!)

Μια όμορφη παρέα 31 λυτών από την Πάτρα, τη Θεσσαλονίκη, την Αθήνα και την Πρέβεζα «συναντήθηκε» την **Κυριακή 24 Μαΐου** για το **2ο Πρωτάθλημα Λύσης Σκακιστικών Προβλημάτων Περιφέρειας Αχαΐας**.

Το επίκεντρο της διοργάνωσης ήταν η Πάτρα, όπου οι αγώνες φιλοξενήθηκαν στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Παράλληλοι διαγωνισμοί πραγματοποιήθηκαν και σε άλλες τρεις πόλεις, διαμορφώνοντας μια κοινή πανελλαδική κατάταξη.

Συνολικά συμμετείχαν:

13 λύτες από την **Πάτρα**, **7** από τη **Θεσσαλονίκη**, **6** από την **Αθήνα** και **5** από την **Πρέβεζα**.

Το πιο ευχάριστο ήταν ότι δίπλα στους έμπειρους λύτες βρέθηκαν αρκετοί νέοι, αλλά και παιδιά που δοκίμασαν τις δυνάμεις τους στη λύση σκακιστικών προβλημάτων.

Οι διαγωνιζόμενοι κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν, μέσα σε **150** λεπτά, **12 συνθέσεις** από τις κυριότερες κατηγορίες καλλιτεχνικού σκακιού: δυάρια, τριάρια, πολυκίνητα, σπουδές, βοηθητικά και αντίστροφα. Για την επιλογή των προβλημάτων και την συνολική εποπτεία του διαγωνισμού υπεύθυνος ήταν ο FM **Νίκος Μενδρινός**.

Πρωταθλητής Αχαΐας ο Νίκος Γεωργακόπουλος!

Με εξαιρετική επίδοση **56 βαθμών** (στους 60 δυνατούς) αναδείχθηκε Πρωταθλητής Αχαΐας για το 2026.

Δεύτερος ήταν ο **Κωνσταντίνος Κούρογλου** με **50,5** βαθμούς και τρίτος ο **Πανορμίτης Χριστοδούλου** με **45**.

Στις ειδικές κατηγορίες διακρίθηκαν:

- **Γυναίκες: Καλύβα Κυριακή** με **28** Βαθμούς
- **Νέοι/Νέες U23:** Ο 14χρονος **Αλέξανδρος Μιχαήλ** με **31.5** βαθμούς
- **Παίδες/Κορασίδες U16:** Ο 15χρονος **Λεονάρντο Σάσσο** με **9** βαθμούς

Στην **Αθήνα** πρωτιά για τον **Γιάννη Γαρουφαλίδη** (47,5), στην **Πρέβεζα** για τον **Χρήστο Ροπόκη** (30,5).

Στην κοινή πανελλαδική κατάταξη πρώτευσε ο λύτης της Εθνικής μας ομάδας **Σταμάτης Κούρκουλος-Αρδίτης (Θεσσαλονίκη)**, με το εντυπωσιακό **59,5/60** - μόλις μισό βαθμό μακριά από το απόλυτο!

Ακολούθησαν δύο Πατρινοί: **Νίκος Γεωργακόπουλος** και **Κωνσταντίνος Κούρογλου**.

Στις ειδικές κατηγορίες της πανελλαδικής κατάταξης πρώτευσαν:

- **Γυναίκες: Δήμητρα Αμοιρίδου** με **30** Βαθμούς
- **Νέοι/Νέες U23:** Ο 20χρονος **Πανορμίτης Χριστοδούλου** με **45** βαθμούς
- **Παίδες/Κορασίδες U16:** Ο 14χρονος **Αλέξανδρος Μιχαήλ** με **31.5** βαθμούς

Πολλά συγχαρητήρια στους νικητές, αλλά και σε όλους όσοι κάθισαν μπροστά στα διαγράμματα και πάλεψαν με ένα απαιτητικό, αλλά ιδιαίτερα ενδιαφέρον σετ προβλημάτων!

*Τελετή λήξης στην Πάτρα. Από αριστερά προς τα δεξιά: **Χριστοδούλου Σωτήρης** (πρόσφερε τον όμορφο χώρο, τα κύπελλα – μετάλλια και τα... εδέσματα!, οπότε τον αφήσαμε να μπει στο κάδρο των νικητών!), **Αγουρίδης Μιχαήλ** (ο νεαρότερος λύτης, μόλις... 12 χρονών), **Αλέξανδρος Μιχαήλ** (ανεβαίνει σταθερά!), **Γεωργακόπουλος Νίκος**, **Κούρογλου Κωνσταντίνος**, **Χριστοδούλου Πανορμίτης** (η τριάδα των νικητών του Πρωταθλήματος Αχαΐας) και δεξιά η πολύπειρη λύτρια και σκακίστρια **Κυριακή Καλύβα**.*

**Και όταν τελείωσε ο χρόνος... αντί να πάνε για κυριακάτικη βόλτα ...
αυτοί συνέχισαν να λύνουν!**

Η διοργάνωση της Πάτρας είχε και ένα μικρό πείραμα, που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά: Μετά τη λήξη του επίσημου αγωνιστικού χρόνου και όσο γινόταν ο έλεγχος των γραπτών (60 λεπτά), όσοι ήθελαν μπορούσαν να συνεχίσουν να λύνουν τα προβλήματα σε ξεχωριστό φύλλο. Οι πρόσθετες λύσεις δεν άλλαξαν φυσικά την επίσημη βαθμολογία, έδειξαν όμως ποιοι λύτες θα μπορούσαν να βελτιώσουν την επίδοσή τους, αν είχαν λίγο περισσότερο χρόνο.

Και το ενδιαφέρον ήταν μεγάλο: **8 από τους 13 λύτες της Πάτρας** αποφάσισαν να συνεχίσουν!

Τη μεγαλύτερη βελτίωση σημείωσε ο Λεονάρντο Σάσσο, ο οποίος μέσα σε μία επιπλέον ώρα ανέβηκε από τους 9 στους **26 βαθμούς!**

Ακολούθησε ο Γιάννης Κόλλιας, που... τσίμπησε άλλους **9 βαθμούς** και έφτασε συνολικά τους 44.

Το πείραμα άφησε πολύ καλές εντυπώσεις. Ιδιαίτερα οι λιγότερο έμπειροι λύτες είχαν την ευκαιρία να ασχοληθούν με περισσότερα προβλήματα, χωρίς την πίεση του χρόνου και της επίσημης κατάταξης. Και, απ' ό,τι φάνηκε, αρκετοί δεν ήθελαν να αφήσουν κάτω το στυλό!

Θερμές ευχαριστίες σε όλους όσοι βοήθησαν στην πραγματοποίηση του Πρωταθλήματος και, φυσικά, στους 31 συμμετέχοντες που έδωσαν ζωή στη διοργάνωση.

Ραντεβού στην επόμενη!

**Προβλήματα, λύσεις και αναλυτικά αποτελέσματα στο
Solving Portal της WFCC:**

<https://solving.wfcc.ch/tourneys/2026/2026-05-24-FD6C11/2026-05-24-GRE-Patra-Achaia-Results.html>

[Κείμενο και φωτογραφία του Σωτήρη Χριστοδούλου]

Πρωτάθλημα Σερβίας με Παβλόφ και ελληνικές συμμετοχές

Το πρωτάθλημα Σερβίας είναι έτσι κι αλλιώς από τα πιο ισχυρά στον κόσμο, αλλά και από τα πιο ευχάριστα να συμμετέχει κανείς. Κι αυτό γιατί οι Σέρβοι είναι πολύ φιλικόι και επιπλέον διανθίζουν με διαλέξεις και άλλα events την διοργάνωσή τους. Φέτος λοιπόν στο Βελιγράδι είχε απ' όλα: Παβλόφ, πανίσχυρο τουρνουά (κατηγορία 4), έντονο συναγωνισμό που μέχρι το τελευταίο πρόβλημα δεν είχε κρίνει τον νικητή, αλλά και τρεις ελληνικές συμμετοχές: Σιδηρόπουλος, Δημητριάδης και Κονιδάρης αναμετρήθηκαν με τους GM.

Τα προβλήματα που διάλεξε ο Σλοβένος **Μάρκο Κλάσιντς** ήταν όμορφα και απαιτητικά. Η πίεση χρόνου μοιραία έπαιξε τον ρόλο της. Τελικά ο Ρώσος σουπερστάρ **Danila Pavlov** (δεξιά, στη φωτό από την απονομή, στο κέντρο) κατάφερε να επικρατήσει αν και έχασε 2 από τις 3 λύσεις

στο τελευταίο πρόβλημα: ένα h#4 του Γάλλου A. Ογκούντ (θα τον δείτε σε παρακάτω άρθρο ☺). Αυτό έδειξε- αν μη τι άλλο- ότι είναι άνθρωπος και όχι ρομπότ! Δεύτερος ήταν ο σπουδαίος **Misa Mladenovic** (αριστερά, GM σε λύση και σύνθεση), μόλις έναν βαθμό πίσω από τον πρώτο. Τρίτος κατετάγη το αστέρι των Σέρβων (που ωστόσο, όπως μάθαμε, τον τελευταίο καιρό προτιμάει να τρέχει μαραθώνιο από το να λύνει ☺) ο **Bojan Vuckovic** (δεξιά, GM σε λύση και OTB).

Ο κύριος δικός μας στόχος ήταν η τρίτη νόρμα GM για τον Νίκο Σιδηρόπουλο. Σε τουρνουά που λύνει ο Παβλόφ με το θηριώδες του έλο, αυτό είναι σχεδόν πάντα εφικτό. Για να την πετύχει ο Νίκος έπρεπε να έρθει τουλάχιστον τρίτος, αλλά τελικά κατέληξε 5^{ος}, κυρίως λόγω ενός κάπως παράξενου #5 στον προτελευταίο γύρο. Αξιοπρεπής εμφάνιση για τον Δημητριάδη (13^{ος}) και φιλοχάλια για τον γνωστό και μη εξαιρετέο μαζέτα Κονιδάρη (15^{ος}). Ο Σιδηρόπουλος πάντως κέρδισε κάποιους πόντους για το World Solving Cup, που τον ανέβασαν στην 7^η θέση της σχετικής κατάταξης (και τον Παβλόφ στην 1^η).

Αποτελέσματα, προβλήματα κτλ, στον γνωστό λίκνο:

<https://solving.wfcc.ch/wsc/2025-2026/info.html>

Την προηγούμενη μέρα έγιναν μίνι-διαλέξεις, με αυτήν του Παβλόφ για κάποιες τεχνικές λύσης να ξεχωρίζει. Από εκεί η φωτογραφία. Σαν έμπειροι λύτες δεν μάθαμε πολλά καινούρια πράγματα, αλλά όταν μιλάει το νούμερο ένα (έστω και στα ρούσικα 😊), ακούς με προσοχή και κρατάς και σημειώσεις. Στο τέλος του τουρνουά μοιράστηκαν βιβλία του καλλιτεχνικού σε όλους τους συμμετέχοντες. Ακολούθησαν... ρυάκια μπίρας στην μποέμικη γειτονιά της Σκανταρλίγια. Θα ξαναπάμε!

Στο επόμενο link μπορείτε να βρείτε σε μορφή pdf όλα τα Newsletters της Επιτροπής Καλλιτεχνικού Σκακιού:
<https://drive.google.com/drive/folders/1G4uplB4ErSnnCWTG7R4u6reSJwcv8kEO?usp=sharing>

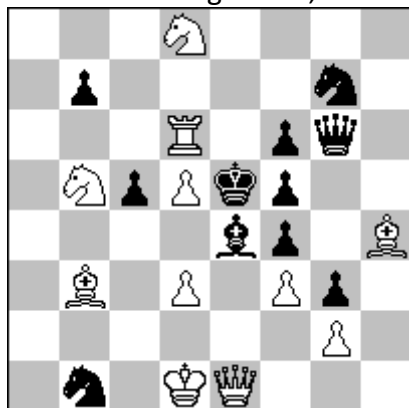
Λύσεις 2^{ου} ιστορικού διαγωνισμού

Ο μικρός και σχετικά εύκολος διαγωνισμός που λύσατε ήταν αρκούντως ιστορικός. Κι αυτό γιατί ήταν ο πρώτος από τους μίνι-διαγωνισμούς που ξεκίνησε να διοργανώνει ο αείμνηστος **Τριαντάφυλλος Σιαπέρας** στο **Πνευματικό Κέντρο της Αθήνας** στα τέλη της δεκαετίας του '80. Ο συγκεκριμένος έγινε τον Απρίλη του 1988 και ακολούθησαν και άλλοι ανά δίμηνο. Οι διαγωνισμοί αυτοί αποτέλεσαν το βάπτισμα του πυρός για αρκετούς από τους σημερινούς λύτες μας (όπως Μενδρινό, Γαρουφαλίδη κ.ά.). Ο Πρέντος ήταν τότε σαφώς πιο έμπειρος, αλλά όχι αρκετά, όπως θα διαπιστώσετε σύντομα 😊. Στον συγκεκριμένο διαγωνισμό ο Σιαπέρας διάλεξε να βάλει αυτούσιο τον

διαγωνισμό που είχε μπει στο πλαίσιο ενός τουρνουά στην Ζυρίχη το 1934. Αλλά ώρα να δούμε τις λύσεις και την βαθμολόγηση:

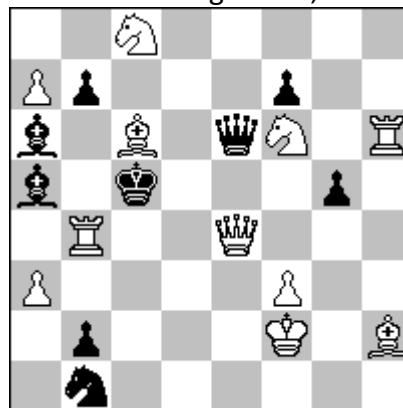
F.Moor
Zurich Loesungsturnier, 1934

#2

1.Ke2! [5]

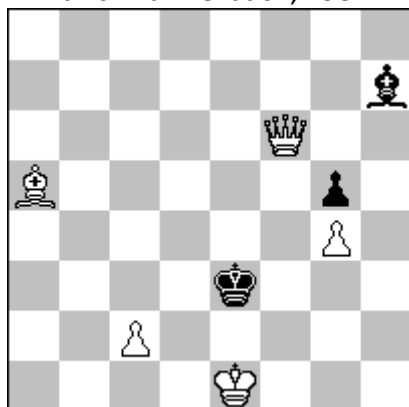
H.Johner
Zurich Loesungsturnier, 1934

#2

1.Ke1! [5]

H.Johner
Zurich Turnierbuch, 1934

#3

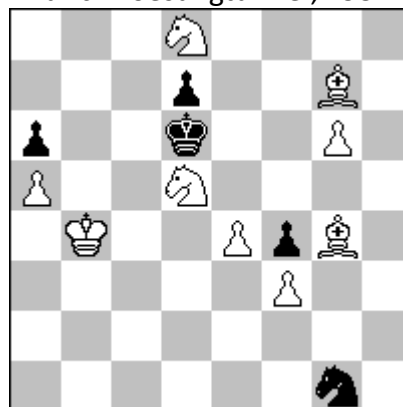
1.Bc7! (>2.Qc3+) [1,5]

1...Ke4 2.Qe5+ [1,5]

1...Bxc2 2.Bb6+ [1]

1...Bd3 2.Bb6+ [1]

A.Nagler
Zurich Loesungsturnier, 1934

#3

1.Bh3! blocus

1...Nxh3/e2 2.Kc4! [2,5]

1...Nxf3 2.Bg2! [2,5]

Σε κείνον τον διαγωνισμό αρκετοί λύτες έλυσαν όλα τα προβλήματα και πήραν τους 20 δυνατούς πόντους. Νικητής ήταν ο **Μανώλης Πανταβός** με τον καλύτερο χρόνο: 30'. Πολύ κοντά και 2^{ος} ήταν **Γ. Γαρουφαλίδης** με 40' και μετά οι Φουγιαξής και Α. Δημητριάδης (65' και οι δύο) και ο Άγγελος Τζερμιαδιανός (75'). Στον διαγωνισμό έλυσε και ο Πρέντος που... παρέδωσε γραπτό σε 20' μόλις. Φευ, ήταν πολύ βιαστικός! Είχε χάσει το δεύτερο δυάρι, πέφτοντας στην πονηρή δοκιμή 1.Bg1? Qd6! κι έμεινε

στους 15 πόντους. Οπότε αν χάσατε δυάρι μην στενοχωριέστε, μέχρι κι ο κατοπινός εννεάκις πρωταθλητής Ελλάδας τα έχανε κάποτε ☺.

Τον διαγωνισμό έλυσαν φυσικά και οι σύγχρονοι... testers του επιτελείου μας και οι τρεις αλάνθαστα (20β.). Ο Σιδηρόπουλος έκανε 23', ο Κονιδάρης 24' και ο Μενδρινός 38'. Εσείς πώς πήγατε; Με 10β. θέλει λίγη προπόνηση ακόμη. Με 15β. είστε έτοιμοι για διαγωνισμούς. Με 20β. είστε είτε έμπειρος λύτης είτε ταλέντο που πάει χαμένο: ραντεβού στον επόμενο διαγωνισμό λύσης!

Πρωτάθλημα Γαλλίας (και δύο ελληνικές διακρίσεις)

Μολονότι η Γαλλία έχει μια τεράστια ιστορικά παράδοση, τόσο στο αγωνιστικό σκάκι όσο και στο καλλιτεχνικό, η σημερινή κοινότητα των προβληματιστών της είναι μάλλον φτωχή -και κάπως γερασμένη είναι η αλήθεια. Ωστόσο θα αρκούσε και μόνο η παρουσία του θρύλου GM **Michel Caillaud** (Καγιά), ενός από τους μεγαλύτερους συνθέτες όλων των εποχών και πρώην ΠΠ στην λύση, για να δώσει αίγλη στο ετήσιο συνέδριο/πρωτάθλημά τους. Το φετινό πρωτάθλημα λύσης έγινε στο Maisons Laffitte στο Παρίσι. Νικητής και πρωταθλητής Γαλλίας, όπως και πέρσι, ο συμπαθής Γαλλο-Μαροκινός IM **Abdelaziz Onkoud** (φωτό), με

δεύτερο τον Caillaud και τρίτο τον Ρουμάνο τζούνιορ Alexandru Mihalcescu. Ο Καγιά ήταν δεύτερος και στο τουρνουά λύσης ρετρό προβλημάτων που έγινε παράλληλα. Νικητής εκεί ο **T. Le Gleuher**.

Όπως κάθε χρόνο ωστόσο το γαλλικό συνέδριο προβληματιστών περιελάμβανε και σύνθεση. Εκεί στα βοηθητικά προβλήματα με ένα h#2 ο **Δημήτρης Λιάκος** πήρε **εύφημη μνεία** ενώ στον γρήγορο διαγωνισμό σύνθεσης με την μυθική συνθήκη White Contagion ο **Θέμης Αργυρακόπουλος** κέρδισε τον **τρίτο έπαινο** με επίσης ένα h#2.

Αποτελέσματα, προβλήματα κτλ, στον γνωστό λίκνο:

<https://solving.wfcc.ch/wsc/2025-2026/info.html>

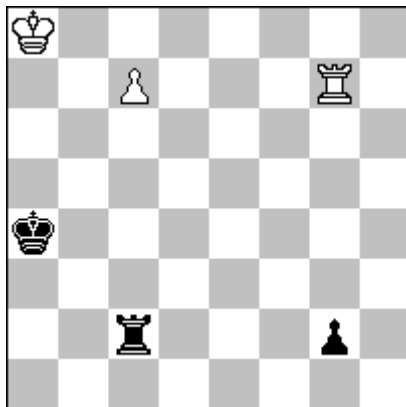
Συνθέτουν προβλήματα οι Παγκόσμιοι Πρωταθλητές; Μέρος 2^ο: Εμάνουελ Λάσκερ

Ο **Εμάνουελ Λάσκερ**, ο 2^{ος} ΠΠ, υπήρξε ως γνωστόν και ο μακροβιότερος (για 27 χρόνια στην κορυφή). Ασχολήθηκε με την σύνθεση από νεαρή ηλικία, μιας και το πρώτο του δημοσιευμένο πρόβλημα το συναντάμε το 1889, όταν ήταν 21 ετών. Ωστόσο συνέχισε να συνθέτει και μετά την κατάκτηση του ΠΠ (1894), αλλά και μετά την ήττα του από τον Καπαμπλάνκα (1921). Συνέθεσε πολλών ειδών προβλήματα, δυάρια, τριάρια, πολυκίνητα και φυσικά σπουδές. Η πιο διάσημη σπουδή του (μία από τις πρώτες του κατασκευές) θυμίζει ελβετικό ρολόι:

Emanuel Lasker

Deutsches Wochenschach, 1890

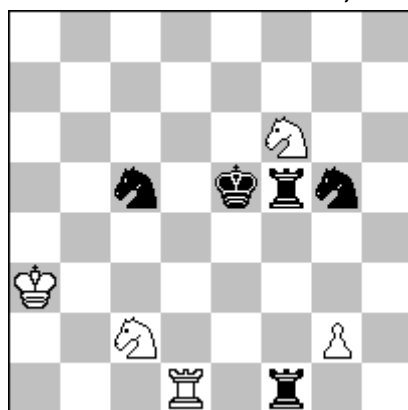
+ Τα λευκά κερδίζουν

Η θέση, με τα δύο πιονάκια έτοιμα να προαχθούν, μοιάζει εντελώς ισόπαλη. Όμως ο λευκός έχει έναν κρυφό άσσο στο μανίκι, έναν μηχανισμό διδακτικό: **1.Kb7** Όποτε ο λευκός Βασιλιάς πλησιάζει το πιόνι του β7, απειλεί να κόψει το μαύρο πιόνι με τον Πύργο του. Έτσι τα μαύρα είναι αναγκασμένα να δίνουν σαχ. **1...Rb2+ 2.Ka6! Rc2 3.Rg4+!** (ο μαύρος βασιλιάς πρέπει να οπισθοχωρεί, δυστυχώς γι' αυτόν) **3...Ka3 4.Kb6! 4...Rb2+ 5.Ka5! Rc2 6.Rg3+! Ka2 7.Rxg2! Rxg2 8.c8=Q +-**

Ο Λάσκερ ασχολήθηκε με την φιλοσοφία και τα μαθηματικά (υπάρχει «θεώρημα Λάσκερ» σε αυτά) και είχε και PhD, άρα είχε θεωρητικό υπόβαθρο στην σκέψη του. Να μια ακόμα σπουδή του που το απηχεί:

Emanuel Lasker

Dresdner Schachblatter, 1894

= **Ισοπαλία**

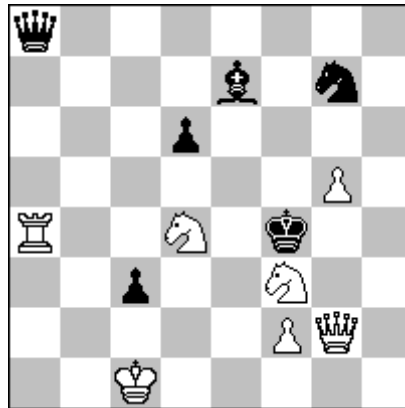
Ο λευκός είναι έναν πύργο κάτω και τα μισά του κομμάτια κρέμονται. Πώς θα διασωθεί εδώ; Εκμεταλλευόμενος ένα σπάνιο, αλλά θεωρητικά ισόπαλο φινάλε: **1.Rd5+! Kxf6 2.Rxf5+ Rxf5 (2...Kxf5 3.Ne3+=) 3.Ne3!** και ο πύργος είναι εγκλωβισμένος. Αν κινηθεί στα τετράγωνα ε5, ζ2, ζ4 ακολουθεί πιρούνι. **3...Nce4 4.Nxf5 Kxf5 5.g4+!** Τώρα είναι θεωρητική ισοπαλία. Για να κερδηθεί το φινάλε των δύο ίππων ενάντια σε ένα πιόνι, όπως έχει αποδείξει ο σπουδαίος συνθέτης **Leonid Troitzky** που το μελέτησε εξαντλητικά, το «η» πιόνι (και το «β» αντίστοιχα) πρέπει να μην έχει περάσει την 3^η οριζόντια (για τα λευκά- 6^η για τα μαύρα). Αν δεν ξέρετε την «γραμμή Τρόιτσκι» (**Troitzky's line**) μπορείτε να δείτε ένα ενδιαφέρον άρθρο που την εξηγεί με παραδείγματα και παρτίδες, στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://chess-teacher.com/troitzky-line-when-two-knights-can-checkmate-the-king/>

Ο Γερμανός πρωταθλητής ασχολήθηκε πολύ με τον σκακιστικό τύπο, τόσο στην χώρα του, όσο και στην Αγγλία και στην Αμερική αργότερα. Από το 1904 έως το 1909 εκδίδει το μηνιαίο **Lasker's Chess Magazine**. Στην στήλη του καλλιτεχνικού σκακιού μάλιστα έχει διευθυντή τον διάσημο συνθέτη W. Shinkman. Εκεί δημοσιεύει ενίοτε και δικά του προβλήματα:

Emanuel Lasker

Lasker's Chess Magazine, 1906

#2

1.Nh4!

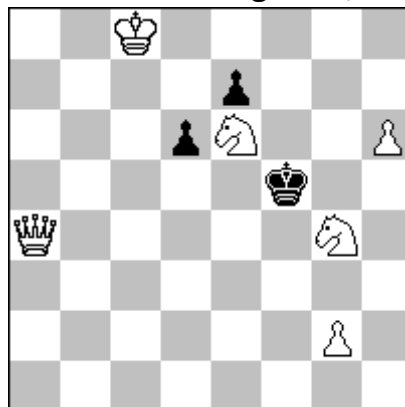
Θυσιαστικό κλειδί, όχι παίζουμε! Απειλεί 2.Ng6#. Η μαύρη Βασίλισσα θα προσπαθήσει απεγνωσμένα να αμυνθεί αλλά...

1...Qxg2 ή 1...Qf3 2.Ndf3#, 1...Qe4 2.Qg3#, 1...Qe8 2.Nc6#

Κι ένα meredith τριάρι αρκετά κομψό:

Emanuel Lasker

Lasker's Chess Magazine, 1907

#3

1.Qe8! Κίνηση αναμονής (**blocus**). Τα μαύρα διαθέτουν τέσσερις νόμιμες κινήσεις, όλες τους όμως οδηγούν στο #3 με όμορφες εικόνες:

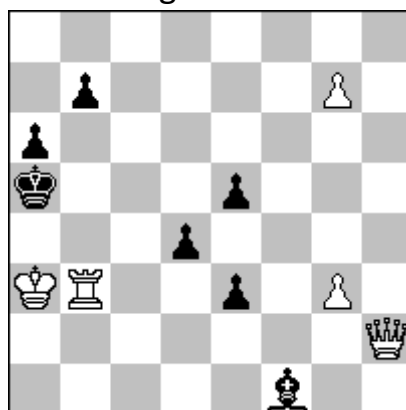
- a) 1...Kxe6 2.Qh5! d5 3.Qg6#
- b) 1...Kxg4 2.Qg6+ Kh4 3.Qg5#
- c) 1...d5 2.Qh5+ Ke4/Kxe6 3.Qg6#
- d) 1...Ke4 2.Qb5! d5 3.Qb1#

Το ποζισιονέλ στιλ του Λάσκερ στην σκακιέρα όπου αναμειγνύονται η δυναμική άμυνα, οι αμφιλεγόμενες επιλογές που όμως αποσυντονίζουν τον αντίπαλο και οι επιθετικές αστραπές όταν οι θέσεις το επιτρέπουν, λίγο πολύ αντανακλά και στις συνθέσεις του.
Κλείνουμε με μια τέτοια:

Emanuel Lasker

Sport und Neuburger Wochenschach, 1912

#3

1.Qh1! Καλό κλειδί που απειλεί 2.Qxb7 και μετά ματ από το c7 ή αλλού.
1...e4 2.Rxb7! zz **B~ 3.Qe1#** ή **2...d3/e2 3.Qh5#** (ο Bf1 δεν έχει πια επαφή με το b5...). Αυτή είναι η στρατηγική βariάντα. Έχει όμως και τακτική:
1...b6 2.Rb5+!! Μπαμ!
2...Bxb5 3.Qe1#, 2...Kxb5 3.Qd5#, 2...ab5 3.Qa8# Respect.

Διάβολοι και δαίμονες στο πρώτο σκακιστικό περιοδικό Μέρος 2^ο

Μιλήσαμε σε προηγούμενο ΝΛ (Ν^ο 24) για το καλλιτεχνικό σκάκι που συναντά κανείς στο πρώτο ιστορικά τεύχος του πρώτου εν Ελλάδι σκακιστικού περιοδικού, του «ΣΚΑΚΙ». Μιλήσαμε και για μερικά... «δαιμόνια» που ξετρυπώσαμε στις σελίδες του. Είχαμε όμως αφήσει την τελευταία του σελίδα, που κουβαλάει και τον μεγαλύτερο δαίμονα. Θα σας τον συστήσουμε τώρα.

Στην σελίδα 16 (οπισθόφυλλο) λοιπόν του πρώτου τεύχους του περιοδικού συναντά κανείς δύο διαγράμματα (δύο #2), καθώς και την παρακάτω ξυλογραφία από βιβλίο του τέλους του 19^{ου} αιώνα:

Τα διαγράμματα τα συνοδεύει μια ιστορία, ένας σκακιστικός «θρύλος του 16^{ου} αιώνας», όπως λέει και ο τίτλος του περιοδικού. Είναι ο θρύλος μιας απίστευτης παρτίδας του **Paolo Boi**. Ο Μπόι ήταν Ιταλός, γεννημένος στην Καλαβρία το 1528. Αν και εξαιρετικά θρήσκος παράτησε τις εκκλησιαστικές σπουδές για να ασχοληθεί με το πάθος του, το σκάκι. Έγινε ίσως ο καλύτερος σκακιστής του 16^{ου} αιώνα, αφού δεν είχε ακόμα γεννηθεί ο Τζ. Γκρέκο. Ο Μπόι ζούσε από σκακιστικές επιδείξεις νικώντας συνήθως πλούσιους (μεταξύ των οποίων και τον Πάπα Παύλο τον Γ'). Το 1575 παίζει σκάκι στην αυλή του Ισπανού βασιλιά Φίλιππου Β', μαζί με τον άλλο Ιταλό τον G. di Bona, τον Ισπανό Ruy Lopez de Segura (ναι, αυτόν που έδωσε το όνομά του στην Ισπανική) και άλλους ισχυρούς σκακιστές της εποχής. Σε εκείνο το πρώτο ιστορικά καταγεγραμμένο διεθνές τουρνουά ο Μπόι κερδίζει (και μαζί ένα σημαντικό ποσό σε σκούδα).

Ο Μπόι θα πεθάνει στην Νάπολι το 1598. Ο ιστορικός του σκακιού H. Murray υποστηρίζει ότι τον δηλητηρίασαν αντίζηλοι, αλλά η επικρατέστερη άποψη είναι πιο πεζή και πιο λογική, αφού ήταν ήδη γέρος για την εποχή: πέθανε από γρίπη...

Ο θρύλος τώρα, αναφέρεται μεν στο περιοδικό μας, αλλά χωρίς πηγή. Στην πραγματικότητα δεν είναι καθόλου μεσαιωνικός, αλλά μια ιστορία που κατασκεύασε μαζί με τα δύο προβλήματα ο Γάλλος συνθέτης **Victor Barthe** και την δημοσίευσε μαζί τους στο *Les Cahiers de l' Echiquier Francais* το 1936! Από την αφήγηση του περιοδικού φαίνεται ότι είναι απλή μετάφραση από το γαλλικό κείμενο -έτσι κι αλλιώς ο επιμελητής της στήλης **I. Χατζηαργύρης** (δείτε γι' αυτόν στο 1^ο μέρος) ήταν γαλλομαθής. Τα προβλήματα που τον επενδύουν καλούνται να τα λύσουν οι αναγνώστες, υποτίθεται. Θα διηγηθούμε τον θρύλο, αλλά θα μας επιτρέψετε να το κάνουμε με δικά μας λόγια:

.....
Ένα βροχερό πρωινό του σωτήριου έτους 1570, ο Πάολο Μπόι, επισκέφτηκε, όπως συνήθιζε, την εκκλησία του Αγίου Φραγκίσκου -μεγάλη η χάρη του!- στην Νάπολι όπου ζούσε. Όταν ο Μπόι δεν ταξίδευε για να εξασκεί μπροστά στα έκθαμβα μάτια του κοινού την υψηλή του τέχνη, το σκάκι, ή δεν είχε το πρόσωπο χωμένο μέσα στα χειρόγραφα του, αφιέρωνε χρόνο στην επιμέλεια και την φροντίδα της αγαπημένης του εκκλησίας. Δεν υπήρχε λειτουργία εκείνη την ώρα και ο ναός ήταν άδειος, κρύος και σιωπηλός. Τα κεριά στα παρεκκλήσια ήταν ήδη αναμμένα, πιθανότατα από Φραγκισκανούς αδερφούς, οπότε δεν είχε και πολλά να κάνει ο Πάολο. Γονάτισε, προσευχήθηκε στην Παρθένο Μαρία να τον προστατεύει από το κακό, θαύμασε για λίγο τα ζωηρά βιτρό κι έπειτα κίνησε προς την πύλη του ναού.

Εκεί, στον πρόναο, ήταν που την συνάντησε. Ο Πάολο Μπόι έμεινε ενεός και με μάτια ορθάνοιχτα, όταν αντίκρισε κείνη την ομορφιά, που όμοιά της δεν είχε ξανασυναντήσει. Κι αν δεν φημιζόταν για τα όμορφα κορίτσια της η Νάπολι! Μα ετούτη η -ασφαλώς ξένη- γυναίκα, που στεκόταν εμπρός του ήταν σαν ένα κομμάτι του παραδείσου! Τα μεταξωτά μαλλιά της στο χρώμα του εβένου τα σκέπαζε η κουκούλα από μια μαύρη κάπα, αλλά έριχναν τις μπούκλες τους σαν να ζωγράφιζαν αραβουργήματα στους ώμους της. Το πρόσωπό της, παρά τις σκιές που άπλωνε το ρούχο, έμοιαζε τόσο αρμονικό που θαρρείς πώς μόνο σε άγγελο θα ταίριαζε. Το δέρμα της, ο λαιμός της, τα χέρια της, λεία και πάλλευκα, σαν από πολύτιμο αλάβαστρο. Τα μάτια της στο σχήμα του αμύγδαλου, βαθιά, λαμπερά, αφηγούνταν απόκρυφες ιστορίες μακρινών τόπων. Και τα χείλια της, κόκκινα και ζουμερά σαν τον απαγορευμένο καρπό. Ο Μπόι

είχε σαστίσει τόσο μπροστά σε τέτοιο κάλλος που είχε χάσει την μιλιά του. Ήταν εκείνη που του μίλησε πρώτη- κι αυτό που άκουσαν τα αυτιά του τον έκανε να σαστίσει πιότερο.

Η γυναίκα, με την γλυκιά και ήρεμη φωνή της, του εξήγησε ότι τον έψαχνε καιρό και ότι, γνωρίζοντας τις φήμες για την εξαιρετική του ικανότητα στο σκάκι, επιθυμούσε διακαώς μια παρτίδα μαζί του. Ήταν μάλιστα διατεθειμένη να πληρώσει ένα διόλου ευκαταφρόνητο ποσό στην περίπτωση που ο Μπόι την κέρδιζε. Εκείνος κολακευμένος όσο ποτέ άλλοτε, δεν άργησε να δεχτεί. Μάρτυς του ο Θεός, δεν το έκανε για τα χρήματα, μα για να απολαύσει λίγο περισσότερο τον μαγνητισμό που εξέπεμπε εκείνο το εξαίσιο πλάσμα. Κι έτσι, λίγο αργότερα, βρέθηκε απέναντί της, στο ίδιο του το σπίτι, με μια ξυλόγλυπτη σκακιέρα ανάμεσά τους. Η δεσποσύνη είχε αρνηθεί ευγενικά την προσφορά του Πάολο να παίξει με τα λευκά και είχε στήσει με χάρη τα μαύρα κομμάτια μπροστά της.

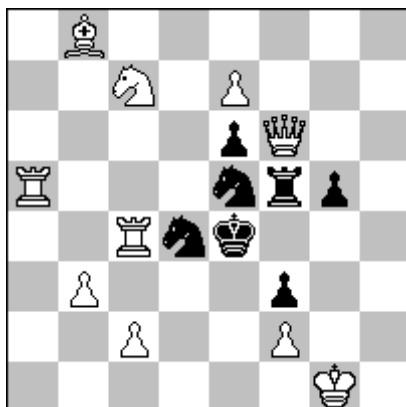
Ο Πάολο Μπόι όχι μόνο δεν είχε συναντήσει, μα ούτε καν είχε ακούσει ποτέ για γυναίκα σκακίστρια. Το σκάκι ήταν μια μάχη, ικανή μόνο για γενναίες φύσεις, αυτό το ήξεραν όλοι. Μα εκείνη η μυστηριώδης γυναίκα, που είχε αποφύγει με επιδέξιο τρόπο να αποκαλύψει την ταυτότητά της και που επέμενε να φορά την κουκούλα του μανδύα της ακόμα και δίπλα στο τζάκι, όχι μόνο γνώριζε να παίζει σκάκι, αλλά κινούσε τα κομμάτια και με μια θαυμαστή ικανότητα. Ο Μπόι προσπαθούσε να αποδιώξει τις σκέψεις που του τριβέλιζαν τον νου και να συγκεντρωθεί στην σκακιέρα, όχι μόνο γιατί η θέση σοβάρευε, αλλά και γιατί ήταν ένας τρόπος να αποφεύγει να κοιτάζει εκείνα τα αστραφτερά και απύθμενα μάτια.

Κάποια στιγμή που η θέση είχε γίνει πολύ οξεία και το αποτέλεσμα εντελώς αβέβαιο ο Πάολο Μπόι δεν κρατήθηκε από το να ρωτήσει τι θα γινόταν αν ήταν ο ίδιος που έχανε. Η γυναίκα τού χάρισε το πιο όμορφο χαμόγελό της πριν του πει σχεδόν ανέμελα:

«Μα... σε αυτή την περίπτωση θα γίνετε υπηρέτης μου!»

Ο Πάολο τότε είχε νιώσει ένα παγωμένο ρυάκι να κυλάει στην ραχοκοκαλιά του μέχρι κάτω. Χώνοντας το χέρι μέσα στην τσέπη του έψαξε για το ροζάριό του και το έσφιξε. Η γυναίκα συνέχισε να κουνάει τα κομμάτια με επιδεξιότητα και είχε γίνει πολύ επιθετική, στήνοντας πονηρές παγίδες. Ο σκακιστής όμως βρήκε τον τρόπο να αμυνθεί στις ύπουλες κινήσεις της και με έναν ξαφνικό τακτικό αντιπερισπασμό πέρασε στην αντεπίθεση και σύντομα κέρδισε την βασίλισσα της αντιπάλου του. Εκείνη τώρα πια έμοιαζε να έχει σκυθρωπιάσει, οι σκιές στο πρόσωπό της είχαν μακρύνει. Κι ωστόσο συνέχισε με πείσμα να

παίζει καθώς ο βασιλιάς της κινιόνταν προς το κέντρο της σκακιέρας. Όμως ο Πάολο Μπόι το ήξερε, η θέση του ήταν εντελώς κερδισμένη:

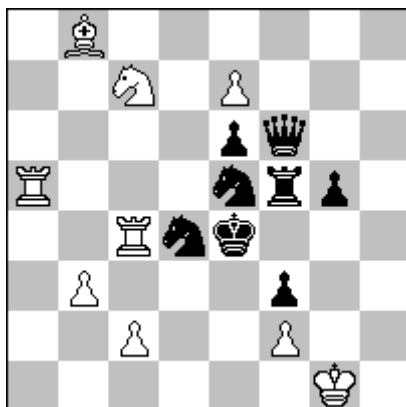
Ήταν η σειρά του να παίξει. Μελέτησε για λίγο την θέση και ανήγγειλε, όχι χωρίς κάποια ανακούφιση: «Ματ σε δύο κινήσεις!».

Ο αρτίστας της σκακιέρας είχε σκοπό να παίξει **1.Nxe6!** με απειλή **2.Rxd4#**. Είχε σκεφτεί και τις άμυνες: **1...Nxc4 2.Qxd4#**, **1...Nec6 2.Qxf5#** και **1...Rxf6 2.Rxe5#**.

«Δεν μπορείτε να το αποφύγετε» συμπλήρωσε χαμογελώντας, «η λευκή βασίλισσα είναι πολύ δυνατή». Η πανέμορφη γυναίκα διασταύρωσε το βλέμμα της με το δικό του. Τα μάτια της πετούσαν βέλη και ένα σαρδόνιο χαμόγελο πήρε να διαγράφεται στα καλοσχηματισμένα χείλια της. Η φωνή της βγήκε απαλή σαν βελούδο και ανατριχιαστική σαν νυχτερινή ψύχρα.

«Θα μου επιτρέψει η ευγένειά σας μα εγώ δεν βλέπω καμιά λευκή βασίλισσα στην σκακιέρα...»

Ο σκακιστής ταραχτήκε. Το εξασκημένο μάτι του διέτρεξε σαν αστραπή τα εξήντα τέσσερα τετράγωνα. Και τότε διαπίστωσε με φρίκη ότι η λευκή βασίλισσα δεν ήταν πια εκεί: την αντικαθιστούσε μια μαύρη!

Πώς είχε γίνει κάτι τέτοιο; Κανείς δεν είχε απλώσει το χέρι του στα κομμάτια εδώ και λίγη ώρα...

«Ποια είστε επιτέλους; Τι θέλετε από μένα;» ρώτησε με τα χέρια του σφιγμένα. Το μόνο που πήρε σαν απάντηση ήταν εκείνο το απροσδιόριστο χαμόγελο και ένα σκοτεινό πλέον βλέμμα που έμοιαζε να κουβαλάει το σκοτάδι της αβύσσου. Δεν είχε επιλογή, το υλικό τώρα πια ήταν εις βάρος του. Αν δεν έκανε κάτι δραστικό ο βασιλιάς του σύντομα δεν θα είχε σωτηρία. Έστυψε το νου του, οι φλέβες του μετώπου του διογκώθηκαν. Ίδρωνε, έμοιαζε σα να έχει πυρετό. Από μέσα του ψέλλιζε προσευχές. Μα ξαφνικά τα μάτια του φωτίστηκαν σαν δύο μικροί ήλιοι! Η λύση τού είχε φανερωθεί!

«Δεν ξέρω τι κάνετε πριν αλλά και πάλι θα σας ανακοινώσω ματ σε 2 κινήσεις» είπε με αναπτερωμένο ηθικό. Και έπιασε τον ίππο του για να παίξει μια διαφορετική κίνηση: **1.Nb5!** Η απειλή ήταν και πάλι **2.Rxd4#**. Ό,τι κι αν έπαιζε η μαύρη, δεν είχε σωτηρία, θα γινόταν ματ είτε με **2.Nc3#** είτε με **2.Nd6#**.

Τότε ακούστηκε ένας αλλόκοτος ήχος, σαν δυνατό φύσημα, και η αιθέρια γυναίκα εξαφανίστηκε! Ο Πάολο Μπόι είδε στην θέση της να υψώνεται ένας σκούρος καπνός που βρώμαγε θειάφι, σάπιο λάχανο και μούχλα. Χοντροί κόμποι ιδρώτα έσταζαν μέσα στα μάτια του και το χέρι του έψαξε ξανά το ροζάριο για να το φέρει στο στόμα του και να το φιλήσει. Ο σκακιστής ήταν πλέον βέβαιος με ποιον είχε αναμετρηθεί στην σκακιέρα. Η Παρθένα Μαρία είχε βάλει το χέρι της να νικήσει τον Διάβολο τον ίδιο!

.....

Κι έτσι, με τον Εξαποδώ αυτοπροσώπως, έκλεισε το πανηγύρι των δαιμόνων που συνόδευσαν το καλλιτεχνικό σκάκι σε αυτό το ιστορικό πρώτο τεύχος. Ή μάλλον δεν έκλεισε εντελώς, μιας και στα διαγράμματα ο Χατζηαργύρης είχε βάλει κατά λάθος τον λευκό βασιλιά στο ζ1 αντί για το η1 που είναι το πρωτότυπο πρόβλημα, κάτι που ευτυχώς δεν επηρεάζει την λύση -οπότε μικρούλι διαβολάκι ☺

Υ.Γ. Θύμα της... κατάρας κι εγώ, έβαλα τον Ra5 στο a6 αρχικά, αλλά το αντιλήφθηκα εγκαίρως. Διαβολεμένο πρόβλημα! ☺ - Π.Κ.

Μιμίδια...Καλλιτεχνικά!

